

VLAAMSE RAAD

BUITENGEWONE ZITTING 1992

28 SEPTEMBER 1992

ONTWERP VAN DECREET

houdende vaststelling van het Charter van de Werkzoekende

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Vlaanderen kent vandaag nog steeds een schrikwekkend hoge werkloosheid. Begin 1992 telde ons gewest 176.676 uitkeringsgerechtigd volledig werklozen. De reële omvang van de werklozenpopulatie, en dus ook van het arbeidsmarktpotentieel, ligt evenwel nog beduidend hoger. Naast de genoemde groep van de uitkeringsgerechtigd volledig werklozen zijn er immers nog 47.855 vrijgestelde oudere werklozen, 30.107 werklozen die vrijgesteld zijn wegens sociale en familiale redenen, 14.075 jongeren in wachtlijn, 6.557 werklozen in beroepsopleiding, 2.781 werklozen die de studies hebben hervat en 131.495 deeltijdwerkers om aan de werkloosheid te ontsnappen.

Sedert medio 1990 is de interne samenstelling van de werklozenbevolking bovendien aangrijpend gewijzigd. Naast een hardnekkige kern van langdurig werklozen is er een verontrustende toename van de kortdurige werkloosheid. De omvang van de kortdurige werkloosheid benadert meer en meer deze van de langdurige werkloosheid. Tevens valt er een verhoogde instroom van kortdurige naar langdurige werkloosheid te onderkennen wat aantoonde dat de uitstroomkansen voor de kortdurig werklozen sterk verminderd zijn. Tenslotte is er ook weer sprake van een toenemende jeugdwerkloosheid. Aangezien het verleden heeft uitgewezen dat de jeugdwerkloosheid kan gelden als barometer van het arbeidsmarktgebeuren, voorspelt deze tendens op korte termijn weinig goeds.

Deze toestand heeft vanzelfsprekend een belangrijke negatieve inwerking op ons maatschappelijk bestel. Niet alleen wordt een groot deel van het menselijk kapitaal niet benut,

maar daarenboven dreigen talrijke groepen definitief uit het arbeidscircuit uitgesloten te worden. Dit is inzonderheid het geval voor de „onderliggende” groepen op de arbeidsmarkt zoals vrouwen, migranten en gehandicapten. Elk democratisch maatschappijmodel dat zijn burgers respecteert en valoriseert, kan zich niet passief neerleggen bij deze toestand. Werkloosheid is een maatschappelijk kwaad dat met alle passende en beschikbare middelen moet bestreden worden. Het Vlaams Regeerakkoord beschouwt een actieve werkloosheidsbestrijding dan ook als een absolute beleidsprioriteit.

Het Charter van de Werkzoekende, dat het onderwerp uitmaakt van voorliggend decreet, kadert vooreerst in dit actief bestrijdingsbeleid. Aan de grondslag van dit Charter ligt immers de opvatting dat elke werkzoekende een recht op arbeid heeft en dat de overheid alle middelen zo optimaal mogelijk moet aanwenden om dit recht te realiseren. Eenzelfde opvatting kan reeds worden teruggevonden in het decreet van 21 maart 1990 houdende goedkeuring van het Europees Sociaal Handvest.

Dit houdt met name in dat de Vlaamse overheid een actief arbeidscreatiebeleid voert via een meersporenaanpak. Vooreerst moet het werkgelegenheidspeil in de gewone economische sector zo hoog mogelijk gehouden worden. De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (V.D.A.B.) kan hiertoe doelmatig bijdragen door middel van een offensief plaatsingsbeleid en het tot stand brengen van nieuwe en duurzame synergetische verbanden met het Vlaamse bedrijfsleven. Dit zal nochtans niet volstaan als alternatief voor de duizenden werkzoekenden. Het Vlaams Planbureau voorspelt immers slechts een toename van 30 à 35.000 nieuwe banen tegen 1995. Dit beleid moet derhalve aangevuld worden met door de overheid gesubsidieerde tewerkstellingsvormen. Niet alleen verdienen de tewerkstellingsprogramma's in dit kader bijzondere aandacht, maar tevens zullen er overeenkomstig het Regeerakkoord experimenten in de sector van de sociale economie moeten worden opgezet. Dit alles gebeurt met slechts één doel, nl. de werkloosheid terugdringen tot het laagst mogelijke peil.

Vanuit deze doelstelling stelt het Charter van de Werkzoekende evenzeer het recht op opleiding en het recht op begeleiding centraal. Reeds in het kader van het samenwerkingsakkoord van 5 juni 1991 tussen de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten betreffende de herinschakeling van langdurig werklozen heeft de Vlaamse overheid het formeel engagement aangegaan om het recht op opleiding te garanderen voor de breedst mogelijke doelgroep. Dit akkoord kwam trouwens o.m. tot stand onder impuls van de Resolutie betreffende een samenwerkingsakkoord voor een actieplan ter bestrijding van de structurele werkloosheid, aangenomen door de Vlaamse Raad op 7 december 1990, die dezelfde krachtlijnen bevat als onderhavig Charter van de Werkzoekende.

Het recht op een individuele en intensieve begeleiding naar herintegratie in het arbeidsproces wordt thans via de Weer-Werkactie reeds gewaarborgd voor de langdurig werklozen. Deze actie vertrekt immers van beginselen als trajectbemiddeling en maatwerk. Dit recht wordt nu veralgemeend naar de gehele werklozenbevolking. Dit sluit niet alleen aan bij de actie „5 vòòr 12”, een preventieve actie ter bestrijding van de langdurige werkloosheid die door de toenmalige Gemeenschapsminister van Tewerkstelling, R. DE WULF, werd opgezet, maar ook bij de te nemen maatregelen die vermeld zijn in het Regeerakkoord en het memorandum van de vakorganisaties.

Belangrijk hierbij is dat het recht op begeleiding juist wordt ingeschat en gedifferentieerd wordt toegepast. In functie van de behoeften van de doelgroep zal dit recht zich uitstrekken over problemen inzake kinderopvang, mobiliteit, kennis van de Nederlandse taal e.d.m. De WeerWerkactie leert immers dat het reïntegratieproces enkel efficiënt is wanneer de werkzoekende globaal benaderd wordt. Het volstaat niet dat de werkzoekende, zeker niet indien hij of zij tot de moeilijker doelgroepen behoort, enkel vanuit zijn technische kwalificaties bemiddeld wordt.

Ten overstaan van de hiervoor vermelde rechten bevat het Charter steeds een gelijklopende verbintenis vanwege de V.D.A.B. Deze verbintenis is uitgedrukt als een gedragscode, een inspanningsverbintenis en niet als een resultaatverbintenis. De Vlaamse overheid beschikt immers niet over de vereiste beleidsmatige, budgettaire en infrastructurele middelen om deze rechten in absolute zin te waarborgen. Zoals gesteld in de adviezen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen en de Raad van State betreffende een voorstel van decreet van de Heer M. OLIVIER c.s. houdende invoering van een recht op opleiding voor structureel werklozen kan de Vlaamse overheid terzake niet uitsluitend verantwoordelijk worden gesteld. Het betreft hier met name een gedeelde verantwoordelijkheid van de nationale overheid, de Gewesten en de Gemeenschappen en de sociale partners. Deze opvatting sluit trouwens integraal aan bij het reeds geciteerde Europees Sociaal Handvest.

Het Charter van de Werkzoekende dient niet uitsluitend gekaderd te worden in het geschetste bestrijdingsbeleid. Het schrijft zich tevens in een visie van openbaarheid van bestuur, burgervriendelijke en transparante dienstverlening en non-discriminatie in. De relatie werkzoekende-V.D.A.B. is immers één van de vele uitingen van de relatie burger-bestuur. Omwille van het emotioneel gebeuren bij werkloosheidsstelling enerzijds en de kwantitatieve omvang van de doelgroep anderzijds dient aan deze relatie een meer dan gewone aandacht besteed te worden, zeker omdat het niet zelden de meest kansarme bevolkingsgroepen betreft. De V.D.A.B. moet in dit perspectief een kwalitatieve dienstverlening aanbieden, aangepast aan de geëigende noden van de doelgroep. Dit vertaalt zich in het Charter o.m. in een democratische opstelling (recht op gelijke behandeling, recht op privacy) en een actieve en passieve openbaarheid van bestuur (informatierecht, inzagerecht).

Het Charter van de Werkzoekende voorziet tevens in een handhavingsprocedure. Wanneer de werkzoekende zich in zijn rechten geschaad voelt, kan hij een klacht neerleggen bij het bevoegd subregionaal tewerkstellingscomité dat paritair is samengesteld en in wezen onafhankelijk functioneert van de V.D.A.B.-administratie. Dit comité onderzoekt de klacht, treedt bemiddelend op en deelt de uitslag van het onderzoek aan de werkzoekende mee. Zulke klachtenprocedure is thans reeds voorzien in het besluit van de Vlaamse Executieve van 21 december 1988 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding doch heeft aldaar een eerder beperkte draagwijdte.

In het Charter worden niet alleen inspanningsverbintenissen aan de Vlaamse overheid, in casu de V.D.A.B., opgelegd. Er wordt ook een inspanningsverbintenis van de werkzoekende gevraagd. Dit kadert niet alleen in het Vlaams Regeerakkoord maar ook in de standpuntbepaling van de Vlaamse Executieve t.a.v. het reeds genoemde samenwerkingsakkoord van 5 juni 1991. Het kan immers niet zijn dat de Vlaamse overheid zich alle inspanningen getroost om

werkzoekenden intensief te begeleiden naar hun herinschakeling in het arbeidscircuit – een inspanning die door de nationale overheid mee ondersteund wordt in het kader van het 1+1=3-Plan -, zonder dat van de werkzoekende zelf een positieve inspanning wordt verwacht. De V.D.A.B. zal dan ook met de geëigende middelen de werkzoekenden responsabiliseren.

Het voorliggend decreet beoogt een structurele en blijvende verankering van de beginselen van het Charter van de Werkzoekende in de V.D.A.B.-structuren. Zoals gesteld in de preambule van de Resolutie betreffende een samenwerkingsakkoord voor een actieplan ter bestrijding van de structurele werkloosheid, aangenomen door de Vlaamse Raad op 7 december 1990, en het voorstel van decreet van de Heren J. SLEECKX en 1. EGELMEERS en Mevrouw M. DE MEYER houdende vaststelling van het Charter van de Werkzoekende, neergelegd in de Vlaamse Raad op 12 november 1990, werd het Charter van de Werkzoekende reeds in oktober 1990 door de toenmalige Gemeenschapsminister van Tewerkstelling, Roger DE WULF, afgekondigd. Het Beheerscomité van de V.D.A.B. verklaarde zich in december 1990 akkoord met dit initiatief zodat het charter vertaald werd in een brochure voor de werkzoekenden, getiteld „Je rechten als werkzoekende”, en een administratieve onderrichting en gedragslijn voor de personeelsleden van de V.D.A.B. De in het decreet beschreven klachtenprocedure werd ook reeds in de praktijk uitgewerkt en is aldus gedragen door de Vlaamse sociale partners.

Door dit decretale kader krijgt het Charter van de Werkzoekende, dat tot nu toe een louter voluntaristisch initiatief is, een meer afdwingbaar karakter. Tevens waarborgt dit kader de consistentie en de persistentie van het optreden van de V.D.A.B. ten aanzien van de werkzoekenden.

Tenslotte zal dit decreet de voorbeeldfunctie van dit Charter versterken. Tijdens het door de Raad van Europa ingerichte seminarie „Prevention of Unemployment” (april 1991) sprak men zijn bewondering uit over het feit dat Vlaanderen een zo democratisch instrument gecreëerd heeft als onderdeel van een totaalstrategie in het kader van de werkloosheidsbestrijding. Zowel de Franse overheid als het Waalse Gewest hebben reeds een aanzet gegeven voor een identiek initiatief.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Aangezien het Charter van de Werkzoekende zowel betrekking heeft op tewerkstellingsfacetten als op **opleidingsfacetten**, wordt gerefereerd naar artikel 59bis en artikel 107quater van de Grondwet.

Artikel 2

Deze bepaling verwijst voor wat betreft de tekst van het Charter van de Werkzoekende naar de bij het decreet gevoegde bijlage. De tekst van het Charter van de Werkzoekende werd immers in december 1990 reeds goedgekeurd door het Beheerscomité van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding op voordracht van de toenmalige Gemeenschapsminister van Tewerkstelling en vertaald in een brochure voor de werkzoekenden en een ge-

dragslijn voor de personeelsleden van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding. Als dusdanig heeft het Charter reeds een eigenheid en aparte herkenbaarheid verworven.

Artikel 3

Het Charter van de Werkzoekende behelst een aantal verbintenissen in hoofde van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding. Overeenkomstig de adviezen van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen en de Raad van State betreffende het voorstel van decreet van de Heer M. Olivier c.s. houdende invoering van een recht op opleiding voor structureel werklozen (Vlaamse Raad, stuk 252 (1988-1989), nr. 2, 23 juli 1990 en stuk 252 (1989-1990), nr. 3, 17 september 1990) worden deze verbintenissen gelibelleerd als inspanningsverbintenissen en niet als resultaatverbintenissen. De Vlaamse overheid, a fortiori de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding, beschikt immers niet over de vereiste beleidsmatige, budgettaire en infrastructurele middelen om de in het Charter voorziene rechten voor alle werkzoekenden onmiddellijk te concretiseren. De geciteerde adviezen stellen duidelijk dat de Vlaamse overheid niet uitsluitend terzake kan verantwoordelijk gesteld worden. Het betreft met name een gedeelde verantwoordelijkheid van de nationale overheid, de Gewesten en de Gemeenschappen en de sociale partners.

Deze visie sluit trouwens integraal aan bij het Europees Sociaal Handvest dat werd goedgekeurd bij decreet van 21 maart 1990. Dit Handvest vertrekt eveneens van de inspanningsverbintenis van de betrokken overheden om de sociale grondrechten (o.a. het recht op arbeid, het recht op beroepskeuzevoorlichting, het recht op vakopleiding) met alle beschikbare middelen zo duurzaam en doelmatig mogelijk te realiseren.

Het Charter van de Werkzoekende bevat m.a.w. een gedragscode in hoofde van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding.

Artikel 4

Deze bepaling voorziet een administratieve beroepsmogelijkheid voor de werkzoekende. Wanneer de werkzoekende van oordeel is dat hij in zijn door het Charter gewaarborgde rechten is geschaad, kan hij zich tot het bevoegd subregionaal tewerkstellingscomité wenden. Bevoegd is het comité waar de werkzoekende zijn gewone verblijfplaats heeft en bijgevolg ingeschreven is als werkzoekende.

Het subregionaal tewerkstellingscomité, dat paritair is samengesteld, moet de klacht van de werkzoekende onderzoeken en kan in dit kader de werkzoekende horen. In voorkomend geval zal het tewerkstellingscomité bemiddelend naar de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding toe moeten optreden teneinde de rechten van de werkzoekende te vrijwaren. De werkzoekende wordt in ieder geval ingelicht over het gevolg dat aan zijn klacht wordt gegeven.

Het subregionaal tewerkstellingscomité fungeert dus als een soort ombudsdienst. Deze taak is niet geheel nieuw, aangezien dergelijke procedure reeds is opgenomen in artikel 24, § 4 van het besluit van de Vlaamse Executieve van 21 december 1988 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding. De draagwijdte van de aldaar

vermelde bepaling is evenwel beperkt aangezien zij enkel betrekking heeft op de werkzoekende die niet objectief of respectvol behandeld is geworden bij de diensten van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding.

Het inbouwen van een administratieve beroepsmogelijkheid sluit dus aan bij het bestaande kader van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding en schrijft zich tevens in een beleid in dat gericht is op klantvriendelijkheid, een transparante dienstverlening en openbaarheid van bestuur.

Artikel 5

De datum van inwerkingtreding van het decreet wordt vastgesteld op de dag van de bekendmaking van het decreet in het Belgisch Staatsblad.

Commentaar bij het Charter van de Werkzoekende

Artikel 1

Deze bepaling bevat het recht op arbeid en de eraan gekoppelde inspanningsverbintenis vanwege de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (V.D. A.B.). De draagwijdte van deze bepaling sluit volledig aan bij artikel 1 van het Europees Sociaal Handvest, opgemaakt te Turijn op 18 oktober 1961 en goedgekeurd bij decreet van 21 maart 1990.

Deze bepaling verwijst ook naar de methodologie van de gepersonaliseerde arbeidsmarkt en naar de plicht van de V.D.A.B. om de wettelijke bescherming van de werknemer te waarborgen.

Artikel 2

Deze bepaling bevat het recht op begeleiding en de eraan gekoppelde inspanningsverbintenis vanwege de V.D. A.B. Hierin zit de facto o.m. het recht op beroepskeuzevoorlichting zoals vermeld in artikel 9 van het Europees Sociaal Handvest.

De draagwijdte is evenwel ruimer dan dit artikel 9 en strekt zich eveneens uit over de randvoorwaarden van het (her)inschakelingsproces. De ervaringen van de WeerWerkactie leren immers dat de reïntegratieproblematiek van bepaalde groepen van werkzoekenden niet beperkt is tot een zuiver arbeidsmarktprobleem maar eveneens betrekking heeft op problemen inzake bijvoorbeeld kinderopvang, mobiliteit en gebrek aan kennis van de Nederlandse taal. Ook op dit vlak heeft de V.D.A.B. een verantwoordelijkheid te dragen. Deze verantwoordelijkheid situeert zich hetzij in de eigen regelgeving, hetzij als een efficiënte verwijzingsinstantie. Voor wat eerst vermelde verantwoordelijkheid betreft kan o.m. verwezen worden naar het besluit van de Vlaamse Executieve van 18 oktober 1989 dat tegemoet komt aan de kinderopvangsmoeilijkheden voor vrouwelijke werkzoekenden in beroepsopleiding en het besluit van de Vlaamse Executieve van 11 december 1991 waarin mobiliteitsondersteunende maatregelen zijn vervat.

Artikel 3

Deze bepaling bevat het recht op beroepsopleiding en de eraan gekoppelde inspanningsverbintenis vanwege de V.D.A.B. De draagwijdte van deze bepaling sluit aan bij artikel 10 van het Europees Sociaal Handvest en bij de verbintenissen die de Vlaamse overheid heeft aangegaan in het samenwerkingsakkoord van 5 juni 1991 tussen de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten betreffende de herinschakeling van langdurig werklozen.

Artikel 4

Deze bepaling bevat het recht op een optimale dienstverlening en de eraan gekoppelde inspanningsverbintenis vanwege de V.D.A.B. Als uitgangspunten zitten hierin vervat klantvriendelijkheid, drempelverlaging en zelfwerkzaamheid. Deze aanpak wordt teruggevonden in de beleidsvisie-nota van de V.D.A.B. van 25 juli 1990.

Artikel 5

Deze bepaling bevat het recht op een gelijke behandeling en de eraan gekoppelde verbintenis vanwege de V.D. A.B. Dit recht zit ten dele reeds vervat in artikel 24,§ 4 van het besluit van de Vlaamse Executieve van 21 december 1988, waarin gewag wordt gemaakt van het recht op een objectieve en respectvolle behandeling.

Het expliciteren van dit recht sluit aan bij de C.A.O. nr. 38bis van 29 oktober 1991 waarbij het anti-discriminatiebeginsel in het wervings- en selectieproces werd ingebouwd. Het is logisch dat deze lijn wordt doorgetrokken naar het volledige bemiddelingsproces.

Artikel 6

Deze bepaling bevat het recht op informatie en de eraan gekoppelde verbintenis vanwege de V.D.A.B. Deze verstrekte informatie moet kwalitatief zijn ; d.w.z. dat zij begrijpelijk, toegankelijk en volledig moet zijn. De informatie moet eveneens tijdig worden meegedeeld.

Artikel 7

Deze bepaling bevat het recht in kennis te worden gesteld van iedere maatregel die t.a.v. de werkzoekende wordt genomen en de eraan gekoppelde verbintenis vanwege de V.D.A.B. Zo zal deze bepaling met name betrekking hebben op maatregelen die door de V.D.A.B. worden voorgesteld in het kader van het reïntegratieproces van werkzoekenden, bijvoorbeeld een psychologische test, een sollicitatietraining of een opleiding. De werkzoekende moet geïnformeerd worden over het hoe en waarom van deze maatregelen.

Artikel 8

Deze bepaling bevat het inzagerecht en de eraan gekoppelde verbintenis vanwege de V.D.A.B. Dit recht zit ten dele reeds vervat in artikel 28,§ 2 van het besluit van de Vlaamse Executieve van 21 december 1988 m.b.t. het geneeskundig en psychologisch onderzoek.

Artikel 9

Deze bepaling bevat het recht op bescherming van de privacy en de eraan gekoppelde verbintenis vanwege de V.D.A.B. Zij verwijst inzonderheid naar de vertrouwelijke benutting van gegevens die behoren tot de persoonlijke levenssfeer van de werkzoekende.

Artikel 10

Deze bepaling bevat de algemene verbintenis vanwege de V.D.A.B. om de bepalingen van het Charter van de Werkzoekende na te leven alsook de inhoud ervan aan de werkzoekenden kenbaar te maken. Dit gebeurt thans via de brochure „Je rechten als werkzoekende”.

Deze bepaling verwijst eveneens naar het verwachtingspatroon dat de V.D.A.B. t.a.v. de werkzoekenden heeft in functie van het „contract” dat met deze wordt aangegaan.

Brussel, 8 juli 1992.

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve,

L. VAN DEN BRANDE

***De Gemeenschapsminister van Tewerkstelling en
Sociale Aangelegenheden,***

L. DETIEGE

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

houdende vaststelling van het Charter van de Werkzoekende

DE VLAAMSE EXECUTIEVE,

Op voorstel van de Gemeenschapsminister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Gemeenschapsminister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden is ermee belast, in naam van de Vlaamse Executieve, bij de Vlaamse Raad het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt aangelegenheden zoals bedoeld in de artikelen 59bis en 107quater van de Grondwet.

Artikel 2

Het Charter van de Werkzoekende is overeenkomstig de bij dit decreet gevoegde tekst vastgesteld.

Artikel 3

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding is gehouden de bepalingen van het Charter van de Werkzoekende na te leven.

Artikel 4

De werkzoekende die meent dat hij geschaad is in de rechten die hem door het Charter van de Werkzoekende worden gewaarborgd, kan zich tot het subregionaal tewerkstellingscomité, bedoeld in artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Executieve van 21 december 1988 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding, wenden.

Het subregionaal tewerkstellingscomité kan de werkzoekende horen en treedt bemiddelend op naar de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding toe. Het stelt de werkzoekende in kennis van het gevolg dat aan zijn verzoek of klacht is gegeven.

Artikel 5

Dit decreet treedt in werking de dag van de publicatie in het Belgisch Staatsblad.

Brussel,

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve,

L. VAN DEN BRANDE

De Gemeenschapsminister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden,

L. DETIEGE

BIJLAGE

CHARTER VAN DE WERKZOEKENDE

Artikel 1

Iedere werkzoekende die ingeschreven is bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding heeft recht op arbeid.

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding verbindt er zich toe binnen de mogelijkheden die de arbeidsmarkt biedt, alle middelen die hem ter beschikking worden gesteld, optimaal aan te wenden om dit recht te verwezenlijken.

De Dienst zorgt ervoor dat de aangeboden arbeid beantwoordt aan de bekwaamheden en verwachtingen van de werkzoekende. Hij gaat tevens na of de loon- en arbeidsvoorwaarden van de aangeboden arbeid overeenstemmen met de wettelijke en conventionele bepalingen.

Artikel 2

Iedere werkzoekende die ingeschreven is in de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding heeft recht op een persoonlijke en intensieve begeleiding naar een herintegratie in de arbeidsmarkt.

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding verbindt er zich toe door een individuele, aangepaste trajectbemiddeling dit recht te verwezenlijken.

De Dienst zal tijdens deze trajectbemiddeling aandacht besteden aan de moeilijkheden die de werkzoekende ondervindt bij de herintegratie en binnen de bestaande mogelijkheden een oplossing zoeken voor deze moeilijkheden.

Artikel 3

Iedere werkzoekende die ingeschreven is bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding heeft recht op een aangepaste beroepsopleiding.

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding verbindt er zich toe alle middelen die hem ter beschikking worden gesteld optimaal aan te wenden om dit recht te verwezenlijken.

Artikel 4

Iedere werkzoekende heeft recht op een optimale dienstverlening door de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding.

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding verbindt er zich toe een optimale dienstverlening te verzekeren met name door een klantvriendelijke, drempelverlagende en op zelfwerkzaamheid gerichte aanpak.

Artikel 5

Iedere werkzoekende heeft recht op een gelijke behandeling.

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding verbindt er zich toe in zijn werking geen onderscheid te maken inzake geslacht, ras, huidskleur, nationaliteit, religie, overtuiging of maatschappelijke afkomst van de werkzoekende.

Artikel 6

Iedere werkzoekende heeft recht op een tijdige, passende en juiste informatie omtrent de eigen rechten, mogelijkheden en plichten.

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding verbindt er zich toe de werkzoekende tijdig, kosteloos, op een begrijpelijke en toegankelijke wijze in te lichten omtrent zijn of haar rechten, mogelijkheden en plichten.

Artikel 7

Iedere werkzoekende heeft het recht in kennis te worden gesteld van iedere maatregel die ten aanzien van hem of haar genomen wordt inzake het recht op herstel in een passende arbeidssituatie.

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding verbindt er zich toe zulke maatregel aan de werkzoekende kenbaar te maken. Deze maatregel wordt voldoende gemotiveerd. De werkzoekende wordt tevens in kennis gesteld van de mogelijkheden om tegen de maatregel in beroep te gaan.

Artikel 8

Iedere werkzoekende heeft recht op inzage in zijn of haar dossier.

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding verbindt er zich toe dit recht te waarborgen.

Artikel 9

Iedere werkzoekende heeft recht op bescherming van de privacy.

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding verbindt er zich toe dit recht te waarborgen. Hij waakt er inzonderheid over dat de gegevens die behoren tot de persoonlijke levenssfeer van de werkzoekende niet aan derden worden meege-deeld.

Artikel 10

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding verbindt er zich toe de bepalingen van dit charter na te leven en de inhoud ervan aan iedere werkzoekende mee te delen.

De werkzoekende zal zich actief inspannen om in te gaan op de geboden tewerkstellings- en vormingskansen in functie van zijn/haar bekwaamheden.

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

Bij brief van 12 maart 1.1. heeft de Gemeenschapsminister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden, Mevrouw L. Detiege, de Raad om advies gevraagd over een Voorontwerp van decreet houdende vaststelling van het Charter van de Werkzoekende.

ADVIES

De Raad stelt vast dat voorliggend Voorontwerp van decreet nauw aansluit bij bekommernissen van de sociale partners zoals deze reeds in vroegere werkzaamheden van de Raad zijn tot uiting gekomen. Meer bepaald kan hierbij verwezen worden naar het advies van de Raad d.d. 12 september 1990 over het Voorstel van decreet - van de heer M. Olivier c.s. - houdende invoering van een recht op opleiding voor structureel werklozen. In voornoemd advies werd de invoering van een recht op vorming voor werkzoekenden positief beoordeeld.

De Raad heeft er toen evenwel tevens op gewezen dat deze principiële erkenning van dit recht, gepaard moet gaan met het creëren van de voorwaarden die nodig zijn om een feitelijk opleidingsrecht te kunnen waarborgen.

De Raad wijst er ook op, dat de in het Charter van de Werkzoekende vastgelegde principes door de sociale partners reeds in de schoot van de VDAB formeel werden onderschreven. In de huidige feitelijke werking van de VDAB wordt dan ook uitgegaan van voornoemde principes die tevens naar de werkzoekenden toe op een bevattelijke wijze concreet werden vertaald in een informatiebrochure.

Recent werd de toepassing van dit Charter door de sociale partners in het Beheerscomité van de VDAB overigens als positief geëvalueerd.

In deze optiek is de Raad tevens van oordeel dat, meer bepaald op het vlak van de klachtenbemiddeling, de huidige libellering van artikel 4 van voorliggend Voorontwerp van decreet geen bezwaar mag vormen t.a.v. de procedure zoals deze tot nu werd toegepast (cf. de mogelijkheid van feitelijke delegatie door het STC aan een in de schoot van het STC opgerichte werkgroep).

Ten aanzien van de draagwijdte van voorliggend Voorontwerp van decreet, is de Raad tevens van oordeel dat dit Voorontwerp een explicitering vormt, meer bepaald dan in hoofde van de VDAB, van de bepalingen van het Europees Sociaal Handvest dat door de Vlaamse Raad werd goedgekeurd bij decreet van 21 maart 1991.

De Raad stelt verder vast dat de bepalingen van voorliggend Voorontwerp van decreet enkel betrekking hebben op de VDAB in hoofde van wie uitsluitend inspanningsverbintenissen worden tot stand gebracht. Dit Charter leidt als dusdanig niet tot het **creëren** van afdwingbare rechten in hoofde van de werkzoekende. Bovendien blijkt ook uit de “beroepsprocedure” zoals voorzien in artikel 4 van voorliggend Voorontwerp van decreet, dat de rol van de Subregionale Tewerkstellingscomités van louter bemiddelende aard is.

Wat dit laatste betreft engageren de sociale partners er zich evenwel toe de effectiviteit van deze klachtenbemiddeling, te behartigen.

Voorgaande bemerkingen doen voor de Raad geen afbreuk aan de betekenis die hij hecht aan voorliggend Voorontwerp van decreet. Immers dit decreet, dat voorziet in een formele verankering van de beginselen van het Charter van de Werkzoekende in de VDAB-structuren, impliceert een principiële bevestiging van deze beleidsopties door de Vlaamse Raad.

Brussel, 8 april 1992.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIE.
-----ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 13 april 1992 door de Gemeenschapsminister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "houdende vaststelling van het Charter van de Werkzoekende", heeft op 4 juni 1992 het volgend advies gegeven :

1. DRAAGWIJDTE VAN HET ONTWERP.

Het ontwerp van decreet strekt tot het vaststellen van het Charter van de Werkzoekende dat in bijlage is toegevoegd.

In de memorie van toelichting wordt gesteld dat met het ontwerp "een structurele en blijvende verankering van de beginselen van het Charter van de Werkzoekende in de V.D.A.B.-structuren" wordt nagestreefd. Naar aan de Raad van State is meegedeeld vindt het Charter in de praktijk reeds toepassing en werd in een aangepaste vorm al ervan kennis gegeven aan de werkzoekenden.

Het Charter formuleert in hoofde van de werkzoekenden en in algemene termen een aantal aanspraken die als rechten worden aangegeven, zoals het recht op arbeid (artikel 1), het recht op een persoonlijke en intensieve begeleiding (artikel 2), het recht op een aangepaste beroepsopleiding (artikel 3), het recht op een gelijke behandeling (artikel 5) en het recht op bescherming van de privacy (artikel 9).

Het Charter koppelt aan de aldus geformuleerde aanspraken een door de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding na te leven gedragscode. Die gedragscode maakt trouwens de essentie van het Charter uit in die zin dat, zoals aan de Raad van State is meegedeeld, het formuleren van de betrokken aanspraken uitsluitend geschiedt in functie van de door de Vlaamse Dienst voor

Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding na te leven gedragscode.

Op de bepaling van artikel 10, tweede lid, na, die zich tot de werkzoekende richt, bevat het Charter trouwens uitsluitend bepalingen betreffende de door de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding te volgen gedragscode.

De werkzoekende die van oordeel is dat de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding te zijnen opzichte niet het Charter heeft nageleefd zal zich overeenkomstig het bepaalde in artikel 4 van het voorontwerp tot het subregionaal tewerkstellingscomité kunnen richten dat, wat dat betreft, een louter bemiddelende taak vervult. Voornoemd artikel komt neer op een uitbreiding van hetgeen reeds in artikel 24, § 4, van het besluit van de Vlaamse Executieve van 21 december 1988 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding, wordt bepaald.

II. ALGEMENE OPMERKINGEN.

1. Het Charter van de Werkzoekende maakt melding van een aantal sociale en andere fundamentele rechten die in het Europees Sociaal Handvest of in de Grondwet (zie artikel 5) zijn opgenomen. De decreetgever mist uiteraard de bevoegdheid om rechten van die aard vast te stellen. Enkel voorde artikelen 6, 7 en 8 van het Charter kan tot een bevoegdheid van de decreetgever worden besloten vermits die bepalingen aspecten van de openbaarheid van bestuur betreffen.

De draagwijdte van het ontwerp van decreet kan bijgevolg niet erin bestaan dat door de vaststelling van het betrokken Charter een aantal voor de rechter afdwingbare rechten worden geïntroduceerd. Naar het zeggen van de gemachtigde van de Executieve is dit trouwens niet de bedoeling.

De wijze waarop de diverse artikelen van het Charter zijn geformuleerd, kan echter misleidend werken wat de aard van de beoogde aanspraken betreft, vermits het ter zake niet kan gaan om rechten in de eigenlijke zin van het woord.

Het ontwerp van decreet heeft voornamelijk een programmatische inhoud die zich, zoals uit artikel 3 van het ontwerp valt af te leiden, met name tot de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding richt. Voor de betrokken Dienst komt het ontwerp neer op een plechtige bevestiging van een gedragscode die moet worden nageleefd bij de concretisering van elders geformuleerde verplichtingen.

Ten aanzien van de werkzoekenden is het Charter in zijn algemene formulering veeleer een beginselverklaring die, zoals reeds is opgemerkt, geen voor de rechter **afdwingbare** rechten instelt en die hoogstens tot de in artikel 4 van het ontwerp geregelde doch niet jurisdictionele **klachten**procedure voor het subregionaal tewerkstellingscomité aanleiding kan geven.

Het staat de Vlaamse Executieve na te gaan of de tekst van het Charter van de Werkzoekende ongewijzigd mag worden behouden dan wel of de redactie dichter moet aanleunen bij de reële draagwijdte van het Charter, te weten het bepalen van de wijze waarop de V.D.A.B. zich van zijn opdrachten hoort te kwijten. In ieder geval verdient het stellige aanbeveling om in de diverse artikelen van het Charter niet van enige "verbintenis" in hoofde van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding melding te maken : ten aanzien van die Dienst worden in het Charter gezagshalve verplichtingen voorgeschreven, wat door artikel 3 van het ontwerp wordt bevestigd.

De term "verbintenis" is immers niet enkel een privaatrechtelijk geïnspireerd begrip doch kan onzekerheid doen rijzen omtrent de juiste draagwijdte van de aan de betrokken Dienst opgelegde verplichtingen.

Het is dan ook juister om bijvoorbeeld in artikel 10, eerste lid, van het Charter te schrijven "De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding zal de bepalingen van dit Charter naleven en de inhoud ervan aan iedere werkzoekende meedelen"; de andere artikelen van het Charter dienen in een overeenkomstige zin te worden aangepast.

2. Vermits het ontwerp van decreet op de beroepsopleiding en de arbeidsbemiddeling betrekking heeft, kan voor de goede orde worden aangevoerd dat de artikelen 36 en 50 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der

instellingen, naar de letter genomen, ter zake van regelgeving nog steeds een opsplitsing tussen gemeenschapsmateries en gewestmateries vergen.

III. ONDERZOEK VAN DE TEKST.

Artikel 2.

Men formuleer het artikel als volgt :

"~~Het~~ Charter van de Werkzoekende, gevoegd bij dit decreet, wordt vastgesteld?

Artikel 4.

1. Blijkens de aan de Raad van State verstrekte inlichtingen is de in het artikel geregelde procedure geen zaak van georganiseerde rechtsbescherming. Daartoe zou de decreetgever trouwens niet bevoegd zijn gelet op het bepaalde in artikel 94 van de Grondwet en het aan de wet voorbehouden karakter van de materie (zie onder meer Arbitragehof, arrest nr. 46 van 11 februari 1988, overweging B.5.2 en B.5.3; arrest nr. 66 van 30 juni 1988, overweging 7.B).

Evenmin kan de procedure neerkomen op een georganiseerd administratief beroep dat de werkzoekende vooraf dient

uit te putten alvorens zich tot een rechtsinstantie te kunnen wenden.

2. Het eerste lid van artikel 4 kan de indruk wekken dat de in het Charter vermelde rechten alle een subjectief en afdwingbaar karakter hebben ten aanzien van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding, hetgeen echter niet het geval is. Het betrokken lid zou daarom beter aanvangen als volgt :

"De werkzoekende die meent dat de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding te zijnen opzichte niet het Charter van de Werkzoekende heeft nageleefd, kan zich ...".

Artikel 5.

Men formulere het artikel als volgt :

"Dit decreet treedt in werking de dag waarop het in het Belgische Staatsblad wordt **bekendgemaakt**".

Bijlage.

De bijlage moet dezelfde ondertekeningen dragen als die welke voorkomen aan het slot van het ontwerp van decreet.

Tevens dient de ondertekening van de bijlage te worden voorafgegaan door de formule "**Gezien** om te worden gevoegd bij het decreet van (...) houdende vaststelling van het Charter van **de Werkzoekende**".

De kamer was samengesteld uit

de Heer	: H. COREMANS,	kamervoorzitter,
mevrouw	: S. VANDERHAEGEN,	staatsraden,
de Heer	: M. VAN DAMME,	
de Heren	: G. SCHRANS,	assessoren van de
	E. WYMEERSCH,	afdeling wetgeving,
Mevrouw	: A. TRUYENS,	toegevoegd griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. BAERT, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. J. DRIJKONINGEN, adjunct-referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. TRUYENS.

H. COREMANS.

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE EXECUTIEVE,

Op voorstel van de Gemeenschapsminister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Gemeenschapsminister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden is ermee belast, in naam van de Vlaamse Executieve, bij de Vlaamse Raad het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Artikel 1

Dit decreet regelt aangelegenheden zoals bedoeld in de artikelen 59bis en 107quater van de Grondwet.

Artikel 2

Het Charter van de Werkzoekende, gevoegd bij dit decreet, wordt vastgesteld.

Artikel 3

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding is gehouden de bepalingen van het Charter van de Werkzoekende na te leven.

Artikel 4

De werkzoekende die meent dat de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding te zijnen opzichte niet het Charter van de Werkzoekende heeft nageleefd, kan zich tot het subregionaal tewerkstellingscomité, bedoeld in artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Executieve van 21 december 1988 houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding, wenden.

Het subregionaal tewerkstellingscomité kan de werkzoekende horen en treedt bemiddelend op naar de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding toe. Het stelt de werkzoekende in kennis van het gevolg dat aan zijn verzoek of klacht is gegeven.

Artikel 5

Dit decreet treedt in werking de dag waarop het in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt.

Brussel, 8 juli 1992.

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve,

L. VAN DEN BRANDE

***De Gemeenschapsminister van Tewerkstelling en
Sociale Aangelegenheden,***

L. DETIEGE

CHARTER VAN DE WERKZOEKENDE

Artikel 1

Iedere werkzoekende die ingeschreven is bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding heeft recht op arbeid.

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding zal, binnen de mogelijkheden die de arbeidsmarkt biedt, alle middelen die hem ter beschikking worden gesteld, optimaal aanwenden om dit recht te verwezenlijken.

De Dienst zorgt ervoor dat de aangeboden arbeid beantwoordt aan de bekwaamheden en verwachtingen van de werkzoekende. Hij gaat tevens na of de loon- en arbeidsvoorwaarden van de aangeboden arbeid overeenstemmen met de wettelijke en conventionele bepalingen.

Artikel 2

Iedere werkzoekende die ingeschreven is in de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding heeft recht op een persoonlijke en intensieve begeleiding naar een herintegratie in de arbeidsmarkt.

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding zal door een individuele en aangepaste trajectbemiddeling dit recht optimaal trachten te verwezenlijken.

De Dienst zal tijdens deze trajectbemiddeling aandacht besteden aan de moeilijkheden die de werkzoekende ondervindt bij de herintegratie en binnen de bestaande mogelijkheden een oplossing zoeken voor deze moeilijkheden.

Artikel 3

Iedere werkzoekende die ingeschreven is bij de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding heeft recht op een aangepaste beroepsopleiding.

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding zal alle middelen die hem ter beschikking worden gesteld optimaal aanwenden om dit recht te verwezenlijken.

Artikel 4

Iedere werkzoekende heeft recht op een optimale dienstverlening door de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding.

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding zal een optimale dienstverlening verzekeren met name door een klantvriendelijke, drempelverlagende en op zelfwerkzaamheid gerichte aanpak.

Artikel 5

Iedere werkzoekende heeft recht op een gelijke behandeling.

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding zal in zijn werking geen onderscheid maken inzake geslacht, ras, huidskleur, nationaliteit, religie, overtuiging of maatschappelijke afkomst van de werkzoekende.

Artikel 6

Iedere werkzoekende heeft recht op een tijdige, passende en juiste informatie omtrent de eigen rechten, mogelijkheden en plichten.

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding zal de werkzoekende tijdig, kosteloos, op een begrijpelijke en toegankelijke wijze inlichten omtrent zijn of haar rechten, mogelijkheden en plichten.

Artikel 7

Iedere werkzoekende heeft het recht in kennis te worden gesteld van iedere maatregel die ten aanzien van hem of haar genomen wordt inzake het recht op herstel in een passende arbeidssituatie.

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding zal zulke maatregel aan de werkzoekende kenbaar , maken. Deze maatregel wordt voldoende gemotiveerd. De werkzoekende wordt tevens in kennis gesteld van de mogelijkheden om tegen de maatregel in beroep te gaan.

Artikel 8

Iedere werkzoekende heeft recht op inzage in zijn of haar dossier.

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding zal dit recht waarborgen.

Artikel 9

Iedere werkzoekende heeft recht op bescherming van de privacy.

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding zal dit recht waarborgen. Hij waakt er inzonderheid over dat de gegevens die behoren tot de persoonlijke levenssfeer van de werkzoekende niet aan derden worden meege-deeld.

Artikel 10

De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding zal de bepalingen van dit charter naleven en de inhoud ervan aan iedere werkzoekende meedelen.

De werkzoekende zal zich actief inspannen om in te gaan op de geboden tewerkstellings- en vormingskansen in functie van zijn/haar bekwaamheden.

Gezien om te worden gevoegd bij het decreet van [. . .] houdende vaststelling van het Charter van de Werkzoekende.

Brussel, 8 juli 1992.

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve,

L. VAN DEN BRANDE

***De Gemeenschapsminister van Tewerkstelling
en Sociale Aangelegenheden,***

L. DETIEGE
